

Kutyafalka a „rókalovas” nyomában-a Sümegi Falkász Egyesület híres kopói

A vadászat évszázadok óta „úri sport”. Néhányan úzik a vadat, vannak, akik elítélik ezt, mások a dolog szépségét, nemes voltát emlegetik. De vajon mit tudunk a kopófalkával üzött sportról, a vadászlovaglásról? Érdekes dolog, hogy bár a nevében szerepel a „vadászat” szó, valójában szó sincs a vadak elejtéséről, megsebesítéséről. A falkavadászat varázsáról, történetéről a *Sümegi Falkász Egyesület* elnöke, *Capári Róber, falkamester* mesélt lapunknak.

- A vadászat a sporton túl mindig is nagyon fontos társasági megjelenési forma volt. Régen, a középkorban, illetve még a reformkor előtt is, teljesen mást értettek falkavadászaton. A magyar urak évszázadokon át üzték ezt a sportot, a reform kor előtti évtizedekben pedig maga Széchenyi István gróf frissítette fel a „szabályokat”. A Szigetországban tett látogatása során tapasztalt angol hagyományokkal újította fel a magyar szokásokat, ő honosította meg nálunk az angol -francia trikolor, a *szarvas-kopót* is. Akkoriban 80-100 kutya hajtotta a vadat az urak elé, melyek aztán ténylegesen kilövésre kerültek. Az 1800-as évek végétől ez betiltásra került, azóta tilos falkával vadászni. A sport szeretete ennek ellenére megmaradt, hagyományai ma is élők. A lényege lett teljesen más, a kutyák ugyanis nem vadat követnek, hanem egy elől lovagló nyomfektető szagnyomát, ő a „rókalovas”, ruháját jelképes róka farkok díszíti. Anizsos teával jelöli ki az útvonalat, a kutyák ezen a nyomon vezetik a lovasokat, a hajsza célja megtalálni, utolérni a lovas, ezzel zárul a „vadászat”. A táv azonban nem lebecsülendő: amit ilyenkor ebek és lovasok teljesítenek, több tíz kilométerre tehető.

Mi a falkával rendszerint az *Ősborókásból* indulunk, a Gyepükajánon túl fekvő *Nagykeszi-templomromnál* tartunk egy órás ebédszünetet, ahol ló, lovas és vadászkutya egyaránt kifújhatja magát. A szabad ég alatt elköltött ebéd és a pár perces pihenő után újra folytatódik a hajsza, a lovasok árkon -bokron keresztül követik a kutyákat, ha azok szagot fognak, nincs megállás. A végén a rókalovas megáll, a kutyák beérik, a záró helyszínen rövid ünnepséggel, köszöntőkkel zárul az eredményes „vadászat”. Fegyver nem dörög, állat vérének nem ontják, a vadászlovaglás lényege a hajtás, a lovaglás közös élménye.

- *Magyarország egyetlen vadászkutya-falkája Sümegen található, az Önök egyesületének köszönhetően. Mit jelent egy ilyen falka tartása a hétköznapiakban?*

- A falkánk 35 kutyából áll, ezeket a szarvas-kopókat Franciaországból hoztuk, 1998 óta foglalkozunk a tenyésztésükkel. Valamennyi kutya rendelkezik belső törzskönyvvel, oltással, megfelelő tetoválással, hiszen valójában munkakutyákról van szó. Régen, mint említettem, két-háromszor ennyi kutyával vadásztak, ma már erre sem igény, sem lehetőségünk nincs, hiszen az a 35 kopó is 1 tonna kutyát jelent. Hogy ez miért fontos? Nos, a kutyákat vadászatkor nekünk kell az indulási helyszínre szállítani, ez már ekkora létszámnál is meglehetősen komoly szervezést igényel. Saját szállító-járművük van, a helyük elfoglalása nem tart tovább 10 másodpercnél!

- *Gondolom ez szigorú tréningek árán érhető el?*

- A kiképzésük alapja természetesen az engedelmesre nevelés. Az éjszakát az istállóban töltik, de a reggel minden nap fél órással foglalkozással kezdődik. Ezt gyakran követi erőnléti tréning, a falkamester vezetésével. Ennek az egyik legegyszerűbb módja, ha a vároldalba futtatom le és fel őket, aki próbálta már, az tudja, embert-állatot próbáló emelkedőről van szó. Az is előfordul, hogy kiszállítjuk őket terepre gyakorolni, ilyenkor már elengedhetetlen az ostorosok közreműködése. Helyszínen és vadászatkor hat ember tartja együtt a falkát: a falkamester az egyetlen, akinek minden körülmények között adnak a szavára, négy ostoros négyfelől irányítja a rakoncátlanabbakat, a nyomfektető pedig elhelyezi a haladáshoz

szükséges nyomokat. Ezzel a felállással nyáron, a Szent Jakab Napok rendezvényén például végigvonultunk Sümeg főutcáján, de volt már rá példa, hogy filmforgatáshoz kellett egy jól irányítható kutyafalka.

- Mit jelent a hétköznapiakban ennyi vadászkutya? Mivel jár a tartásuk?

- Ezek a kutyák igazából nemcsak munkakutyák, szeretjük és ismerjük mindet, nekünk ők olyanok, mint másnak a saját egy- vagy két kutyája. Az, hogy ennyien vannak - és lehetnek - főleg annak köszönhető, hogy ez a fajta valóban a falka szellem szerint él, viselkedik. Sok fajtánál például elképzelhetetlen, hogy ennyi egyedet egy ládából etethessenek - náluk ez természetes, 35 kutya eszik együtt, a legkisebb pissenés nélkül. Külön az ő ételük készítésére berendezett, állatorvos által folyamatosan ellenőrzött udvari helységben főzzük nekik. Naponta egyszer esznek, emberi fogyasztásra is alkalmas, de nem keresett vágóhídi mellékterméket kapnak főve, főleg marhahús-nyesedéket és marhafaggyút. Ehhez kukoricadarát és zabpelyhet főzünk, az ingyenség, jutalomfalat pedig a marhapacal egy jó vadászat után. Évek óta velünk élnek, bízom abban, hogy a jövőben éppúgy igény lesz a munkájukra e nemes sportban, ahogy helytálltak eddig is a „vadászatok” során.